

Aktuálny vývoj v rámci tretieho piliera bankovej únie

Peter Pénzeš, Daniel Ďuriač
Národná banka Slovenska

Jednou z odpovedí Európskej únie na prechod finančnej krízy do hospodárskej bol projekt bankovej únie. Zatiaľ sa podarilo čiastočne vybudovať prvé dva piliere – jednotný mechanizmus dohľadu a jednotný rezolučný mechanizmus.¹ Banková únia zostáva nekompletná aj z dôvodu chýbajúceho tretieho piliera – európskeho systému ochrany vkladov, ktorý bol preto jednou z hlavných priorit slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie v oblasti regulácie finančného trhu. Keďže čitatelia sa už na stránkach časopisu Biatec mohli s týmto systémom ochrany vkladov zoznámiť,² nezaobráme sa analýzou tohto návrhu, ale príspevok má za cieľ priblížiť progres, ktorý sa podarilo počas slovenského predsedníctva v tejto otázke dosiahnuť, a predstaviť aktuálny stav rokovaní k tomuto systému.

SITUÁCIA PRED ZAČIATKOM SLOVENSKEHO PREDSEDNÍCTVA

Dňa 17. júna 2016 prijala Rada Európskej únie (ďalej len Rada) závery k plánu dobudovania bankovej únie,³ kde vyzvala Európsku komisiu (ďalej len Komisia), aby predložila návrhy opatrení na zníženie rizika najneskôr do konca roku 2016. Opatrenia na zníženie rizika sú úzko prepojené s európskym systémom ochrany vkladov (*European deposit insurance scheme*, ďalej len EDIS), keďže niektoré členské štáty trvajú na tom, že systém EDIS môže vzniknúť až po realizácii týchto opatrení. Z týchto dôvodov prišla Rada k záveru, že naďalej sa bude pokračovať v konštruktívnej práci na systéme EDIS na technickej úrovni, rokovania na politickej úrovni sa však začnú až po dosiahnutí dostatočného pokroku v oblasti opatrení na zníženie rizika. Zástupcovia Slovenskej republiky predsedali počas druhého polroku 2016 pracovnej skupine, ktorá sa zaoberala prácou na systéme EDIS na technickej úrovni, ako aj opatreniami na zníženie rizika.⁴

POSUN POČAS SLOVENSKEHO PREDSEDNÍCTVA

Slovenské predsedníctvo dosiahlo progres vo viacerých čiastkových témach týkajúcich sa systému EDIS. V príspevku sa zameriame na diskusiu k analýze efektov, na posun v hlavných témach, ako aj na konkrétne návrhy slovenského predsedníctva na zmenu samotného legislatívneho textu.

Analýza efektov

Komisia predstavila návrh nariadenia EDIS⁵ už 24. novembra 2015, do slovenského predsedníctva však chýbalo posúdenie vplyvov tohto návrhu, čo považovali viaceré členské štáty za problém. Dňa 11. októbra 2016 zverejnila Komisia analýzu efektov systému EDIS,⁶ ktorá v hlavných bodoch potvrdila očakávané predpoklady, že zjednotený fond na ochranu vkladov je lepšou možnosťou ako povinné zaistenie prostredníctvom siete

národných systémov ochrany vkladov, teda zotrvanie pri prvej fáze systému EDIS, a zároveň je lepšou alternatívou ako povinné požíčovanie si medzi národnými systémami ochrany vkladov. Niektoré členské štáty považujú predmetnú analýzu za nedostatočnú, keďže podľa nich nedokázala vyvrátiť zásadne obavy spojené so systémom EDIS, predovšetkým vplyv na hospodársku súťaž a jednotné podmienky na vnútornom trhu. Viacerým členským štátom v analýze chýbalo posúdenie vplyvu rozdielov v úprave insolvenčného konania na riadne fungovanie systému EDIS. Analýza efektov sa okrem iného venuje aj interakcii medzi systémom EDIS a tzv. národnými voľbami⁷, ktoré umožňuje smernica o systémoch ochrany vkladov⁸. Vzhľadom na rozdielne uplatňovanie národných volieb v jednotlivých členských štátoch sa v týchto otázkach napriek zisteniam z analýzy efektov nepodarilo dosiahnuť zhodu. Zaradenie národných volieb, ako sú neodvolateľné platobné záväzky, dočasne vyššia úroveň krytia chránených vkladov a alternatívne a preventívne opatrenia do rámca systému EDIS tak bude závisieť od ďalších diskusií. Pri príspevkoch bánk odvádzaných do jednotného fondu ochrany vkladov viaceré členské štáty súhlasili s pôvodným návrhom nariadenia EDIS, podľa ktorého by mala výška príspevku závisieť od pravdepodobnosti využitia prostriedkov zo systému EDIS na riešenie situácie v danej úverovej inštitúcii. V tejto súvislosti časť členských štátov požadovala, aby metodika výpočtu príspevkov bola stanovená priamo v nariadení EDIS a nie v právnom predpise nižšej úrovne.

Najviac diskutované otázky

Zásadnou otázkou je rozsah pôsobnosti systému EDIS, najmä v súvislosti s úverovými inštitúciami, ktoré sú vyňaté z režimu CRR/CRD.⁹ Časť členských štátov je za zaradenie všetkých úverových inštitúcii, ktoré spadajú pod národné systémy ochrany vkladov do systému EDIS, pretože v opačnom prípade dôjde k vytvore-

- 1 Čilliková, J. – Pénzeš, P.: Banková únia a jednotný mechanizmus dohľadu In: Biatec, ročník 20, č. 8 (2012), s. 8 – 10, dostupné na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2012/8-2012/02_biatic12-8_cillikova-penzes.pdf; Dvořáček, V. – Čilliková, J. – Pénzeš, P.: K niektorým otvoreným otázkam jednotného mechanizmu dohľadu v EU In: Biatec, ročník 21, č. 1 (2013), s. 12 – 13, dostupné na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2013/04_biatic13-1_dvoracek.pdf; Dvořáček, V., Čilliková, J., Pénzeš, P.: Druhý pilier bankovej únie a jeho výzvy. In: Biatec, ročník 21, č. 7 (2013), s. 2 – 4, dostupné na <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/biatec-odborny-bankovy-casopis/rocnik-2013/biatec-c-7-2013>; Dvořáček, V., Čilliková, J., Pénzeš, P.: Aktuálny vývoj v rámci druhého piliera bankovej únie. In: Biatec, ročník 22, č. 3 (2014), s. 20 – 24, dostupné na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2014/03-2014/05_biatic14-3_dvoracek-cillikova-penzes.pdf
- 2 Témy slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie v oblasti regulácie finančného trhu. In: Biatec, ročník 24, č. 4 (2016), s. 6 – 10, dostupné na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2016/04-2016/biatec_04_2016_predsednictvo.pdf
- 3 Závery Rady o pláne dobudovania bankovej únie. 17.6.2016, dostupné na: <http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2016/06/17-conclusions-on-banking-union/>
- 4 V príspevku primárne vychádzame z materiálu Progress report, ktorý vypracovalo slovenské predsedníctvo: Progress report (State of play). doc 14841/16. 25.11.2016, dostupné na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14841-2016-INI/ten/pdf>
- 5 Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 806/2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcii a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 (nariadenie SRM), na účel zriadenia Európskeho systému ochrany vkladov. 24.11.2014, dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015PC0586>
- 6 Effects Analysis on the European Deposit Insurance Scheme (EDIS). 11.11.2016 dostupné na: http://ec.europa.eu/finance/general-policy/docs/banking-union/european-deposit-insurance-scheme/161011-edis-effect-analysis_en.pdf
- 7 Národné voľby umožňujú členskému štátu zaviesť pravidlá odchylné od podkladového právneho predpisu EÚ, napr. vybrať si z dvoch alebo viacerých možností alebo zaviesť určité výnimky.
- 8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/49/EÚ zo 16. apríla

niu dvojkoľajného systému. Druhá časť naopak presadzuje, aby všetky tri piliere bankovej únie boli konzistentné aj za cenu, že niektoré úverové inštitúcie spadajúce pod národné systémy ochrany vkladov nebudú spadať do systému EDIS. Kompromisom by mohla byť revízia CRR/CRD, ktorou by súčasne kompletne vyňatie niektorých úverových inštitúcií bolo nahradené vyňatím predmetných inštitúcií iba z niektorých prudenciálnych požiadaviek.

Ďalšou kľúčovou témou diskusií boli jednotlivé fázy systému EDIS. Väčšina členských štátov sa zhodla, že časový rámec v pôvodnom návrhu nariadenia EDIS, ktorý predpokladal spustenie systému EDIS už v roku 2017, sa nepodarí dodržať. Z tohto dôvodu niektoré členské štáty navrhujú preskočiť prvú fázu, zatiaľ čo iné požadujú, aby táto prvá fáza zaistenia bola aj posledná a EDIS by tak slúžil iba na poskytovanie likvidity národným systémom ochrany vkladov, ktoré by však znášali straty samostatne. K tejto téme sa nepodarilo nájsť zhodu a bude potrebná ďalšia diskusia.

Členské štáty sa zaoberali aj otázkami súvisiacimi s riadením systému EDIS. Postavenie a úlohy určených orgánov podľa článku 2 ods. 1 bodu 18 smernice o systémoch ochrany vkladov, ktorým vzniknú vďaka systému EDIS nové práva a povinnosti, sa v jednotlivých členských štátoch líšia. V niektorých členských štátoch je určeným orgánom príslušný orgán dohľadu, čo by znamenalo, že takýto orgán by sa zúčastňoval na zasadnutiach Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií (ďalej len jednotná rada) aj napriek tomu, že smernica BRRD¹⁰ zakotvuje organizačnú nezávislosť rezolučných funkcií a funkcií dohľadu. Navyše v členských štátoch, kde to tak nie je, by sa príslušný orgán dohľadu nezúčastňoval na rokovaníach jednotnej rady, čo by mohol byť problém pri schvaľovaní jej rozpočtu, ktorý je financovaný z príspevkov všetkých úverových inštitúcií spadajúcich pod národné systémy ochrany vkladov, aj od tých, ktoré by neboli reprezentované príslušným orgánom dohľadu. Jedným z riešení by mohlo byť, že v otázkach riadenia by sa za určený orgán považoval národný rezolučný orgán, čo by pomohlo aj znížiť počet zástupcov členských štátov, ktorí sa zúčastňujú na plenárnom zasadnutí jednotnej rady. V tejto súvislosti jednotná rada prisľúbila, že bude predmetné otázky ďalej analyzovať pričom zohľadní aj názory jednotlivých členských štátov.

V rámci pracovnej skupiny sa diskutovalo aj o spôsobe vyberania príspevkov od úverových inštitúcií. Väčšina členských štátov sa zhodla, že v prípade, že národné systémy ochrany vkladov vyberajú príspevky na svoju administratívnu činnosť, mali by sa tieto príspevky vyberať oddelene od príspevkov na administratívnu činnosť jednotnej rady. V tejto súvislosti sa objavil aj zaujímavý návrh, aby sa príspevky do druhého a tretieho piliera bankovej únie vyberali spoločne v rámci jedného príspevku, čo by znížilo administratívnu náročnosť pri výbere príspevkov.

V článku 8 ods. 1 smernice o systémoch ochrany vkladov sa vyžaduje, aby vkladatelia dostali náhradu za nedostupné vklady do siedmich pracovných dní. Členské štáty sa zhodli, že takúto lehotu je reálne ponechať aj v rámci systému EDIS.

Ďalšou témou, pri ktorej sa väčšina členských štátov zhodla, bola otázka ochrany osobných údajov pri výmene informácií. Väčšina členských štátov súhlasila, aby jednotná rada mohla zhromažďovať aj individuálne údaje, ktoré potrebuje na výkon svojich činností, napr. v súvislosti s dočasne vyššou úrovňou krytia chránených vkladov.

Návrhy slovenského predsedníctva

Slovenské predsedníctvo pripravilo viacero konkrétnych zmien legislatívneho textu návrhu nariadenia EDIS. Prvou takouto zmenou bolo doplnenie ustanovení o záťažovom testovaní v rámci systému EDIS, ktoré by mala vykonávať jednotná rada. Článok 4 ods. 10 smernice o systémoch ochrany vkladov vyžaduje, aby systémy ochrany vkladov pravidelne vykonávali stresové testovanie príslušných systémov na ochranu vkladov. Návrh nariadenia EDIS žiadne podobné ustanovenie neobsahoval. Z dôvodu špecifík systému EDIS sa slovenské predsedníctvo rozhodlo rozšíriť záťažové testovania aj na komunikáciu s príslušnými národnými orgánmi. Väčšina členských štátov súhlasila so zaradením záťažového testovania do systému EDIS, hoci niektoré detaily závisia aj od toho, v akej podobe bude EDIS schválený.

Ďalšou zmenou, ktorú navrhlo slovenské predsedníctvo, je možnosť poskytnúť prostriedky priamo hostiteľskému systému ochrany vkladov. Ide o situáciu, ktorá nastane pri výplate náhrad za nedostupné vklady pobočky banky nachádzajúcej sa v inom členskom štáte. V zmysle čl. 14 ods. 2 smernice o systémoch ochrany vkladov vypláca týchto vkladateľov hostiteľský systém ochrany vkladov pôsobiaci v danom štáte, kde daná pobočka pôsobila, finančné prostriedky a inštrukcie však poskytne domovský systém, kde má sídlo daná banka. Podľa návrhu nariadenia EDIS by domovský systém ochrany vkladov musel žiadať prostriedky z jednotného fondu ochrany vkladov, ktoré by následne poskytol hostiteľskému systému ochrany vkladov. Slovenské predsedníctvo pripravilo zmenu, ktorá umožňuje, aby jednotná rada na základe pokynov domovského systému ochrany vkladov priamo poskytla finančné prostriedky z jednotného fondu ochrany vkladov hostiteľskému systému ochrany vkladov, čo je efektívnejšie riešenie, ktoré umožní dodržať stanovené lehoty aj pri cezhraničnom vyplácaní náhrad za nedostupné vklady.

Viacere členské štáty kritizovali článok 41i návrhu nariadenia EDIS, ktorý dáva možnosť Komisii v prípade, že systém ochrany vkladov nesplní vybrané povinnosti alebo ak pri žiadosti o krytie konal v rozpore so zásadou lojálnej spolupráce, rozhodnúť o vylúčení z krytia v rámci systému

2014 o systémoch ochrany vkladov (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014).

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27. 6. 2013) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013).

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014).

- 11 Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013)
- 12 CRR/CRD IV Review. Európska komisia. 23.11.2016. dostupné na: http://ec.europa.eu/finance/bank/regcapital/crr-crd-review/index_en.htm
- 13 Crisis Management. Európska komisia. 23.11.2016. dostupné na: http://ec.europa.eu/finance/bank/crisis_management/index_en.htm

EDIS. Problémom je, že toto ustanovenie umožňuje uložiť hneď za prvé porušenie povinnosti tú najvyššiu sankciu, bez možnosti uloženia menej prísnych sankcií. Predmetné ustanovenie navyše vôbec nevyžaduje, aby Komisia či jednotná rada primárne upozornili systém ochrany vkladov na neplnenie povinností a dali tak príležitosť situáciu dobrovoľne napraviť. Slovenské predsedníctvo preto navrhlo systém odstupňovaných opatrení. Komisia a jednotná rada by tak v prípade, že identifikujú neplnenie povinností zo strany systému ochrany vkladov, boli povinné príslušný systém informovať. V tejto situácii môže jednotná rada zaslať odporúčanie, ktoré obsahuje aj konkrétne nápravné opatrenia, prípadne aj technickú asistenciu zo strany jednotnej rady. Ak systém ochrany vkladov tomuto odporúčaniu nevyhoví, mali by byť v prípade potreby poskytnuté finančné prostriedky z jednotného fondu ochrany vkladov iba vo forme úveru. Ak ani potom systém ochrany vkladov požiadavkám jednotnej rady nevyhoví, bude vylúčený zo systému EDIS s tým, že poskytnutý úver bude musieť v kratšej dobe splatiť. Ak však po istom čase splní všetky požadované podmienky a informuje Komisiu, môže byť opäť zaradený do krytia v rámci systému EDIS. Hoci väčšina členských štátov privítala tento návrh, niektoré členské štáty upozornili na to, že porušenie zásady lojálnej spolupráce je príliš vážne a potrebuje spresnenie. Ďalšou otázkou je, či by mali kryté vklady, ktoré boli vložené do úverových inštitúcií pred vylúčením príslušného systému ochrany vkladov z krytia v rámci systému EDIS, zostať kryté. Väčšina členských štátov sa zhodla, že ochrana vkladateľov by mala mať prednosť a takéto vklady by mali zostať kryté v rámci systému EDIS.

Ďalšou významnou témou, ktorá je nedostatočne upravená v rámci návrhu nariadenia EDIS, je vstup do tretieho piliera bankovej únie. Slovenské predsedníctvo sa zameralo na technické aspekty a posúdenie, či budú predmetné ustanovenia zaradené priamo do nariadenia EDIS alebo do medzivládnej dohody ako v prípade druhého piliera bankovej únie, je ponechané na neskoršie politické rozhodnutie. Nezúčastnený členský štát sa môže zapojiť do systému EDIS dvomi základnými spôsobmi: prijatím eura alebo na základe nadviazania úzkej spolupráce podľa článku 7 nariadenia SSM.¹¹ Následne sú podľa návrhu slovenského predsedníctva systémy ochrany vkladov nachádzajúce sa v danom členskom štáte povinné previesť do jednotného fondu ochrany vkladov finančné prostriedky ekvivalentné sume, ktorú by museli previesť, ak by sa zúčastnili na systéme EDIS od jeho vzniku. Konkrétna suma by bola určená v dohode medzi príslušným členským štátom a jednotnou radou. V prípade, že by systém ochrany vkladov nachádzajúci a v prístupujúcom členskom štáte musel v danom čase vyplácať náhradu za nedostupné vklady alebo poskytnúť prostriedky do rezolúcie, táto suma by bola odrášaná z objemu

prostriedkov, ktoré musí previesť do jednotného fondu ochrany vkladov, ale s tým, že predmetnú sumu by bol povinný previesť do fondu neskôr. Slovenské predsedníctvo začlenilo do ustanovení o prístupí do systému EDIS aj ochranné opatrenia, ktorých cieľom je zabrániť zneužitiu možnosti vstupu zo strany nezúčastnených členských štátov. Na základe týchto ochranných opatrení nebude jednotný fond ochrany vkladov ani zúčastnené systémy ochrany vkladov, ani úverové inštitúcie v zúčastnených členských štátoch znášať žiadne náklady za výplatu náhrad za nedostupné vklady alebo za poskytnutie prostriedkov v procese rezolúcie, ktoré nastali v prístupujúcom členskom štáte pred jeho vstupom do systému EDIS.

POSUN PRI OPATRENIACH NA ZNÍŽENIE RIZIKA

Ako sme uviedli, politické rokovania týkajúce sa systému EDIS sa začnú až po dosiahnutí dostatočného pokroku v oblasti opatrení na zníženie rizika. Kľúčový význam pre ďalšie rokovania o treťom pilieri bankovej únie majú najmä návrhy Komisie na zmeny v CRR/CRD¹² a BRRD,¹³ ktoré boli zverejnené 23. novembra 2016. Mnohé navrhované zmeny vychádzajú z práce Bazilejského výboru pre bankový dohľad a Rady pre finančnú stabilitu. Balík zmien je pomerne obsiahly, a preto sa zameriame iba na najdôležitejšie návrhy.

Navrhované zmeny v CRR/CRD

Významný vplyv na banky má návrh na zavedenie záväzného ukazovateľa finančnej páky. O tomto opatrení sa uvažovalo už do čias finančnej krízy, keď sa ukázalo, že stanovovanie kapitálovej požiadavky výlučne na základe rizikovo vážených aktív umožnilo niektorým bankám držať nedostatočné množstvo kapitálu. Dôsledkom bolo ohrozenie finančnej stability, ktoré boli viaceré členské štáty nútené riešiť formou záchrany problémových bánk pomocou verejných zdrojov. Ukazovateľ finančnej páky by podľa návrhu mal byť stanovený vo výške 3 % kapitálu Tier 1. Ukazovateľ finančnej páky predstavuje podiel kapitálu Tier 1 na celkových aktívach danej inštitúcie, budú v ňom však zohľadnené aj podsúvahové pozície. Deriváty nebudú do tohto ukazovateľa započítané v účtovnej hodnote, ale v takzvanej prudenciálnej hodnote. Inštitúcie, na ktoré sa vzťahuje rámec CRR/CRD, by mali spĺňať tento nový ukazovateľ popri súčasných kapitálových požiadavkách.

Ďalším dôležitým návrhom je zavedenie záväzného ukazovateľa čistého stabilného financovania (NSFR). Mnohé banky financovali dlhodobé aktíva nestálymi krátkodobými zdrojmi, ktoré sa počas finančnej krízy stali nedostupnými, čo viedlo k zásadným problémom. Právne predpisy už v súčasnosti vyžadujú, aby dlhodobé zdroje boli financované z viacerých stabilných zdrojov, ktoré budú dostupné aj počas zhoršených podmienok. Ide však o pomerne všeobecné ustanovenia, ktoré stále umožňujú niektorým bankám

príveľmi sa spoliehať na krátkodobé medziban-
kové financovanie. Závazný ukazovateľ čistého
stabilného financovania bude vypočítaný pre
každú inštitúciu a bude vyžadovať, aby si daná
inštitúcia zabezpečila stabilné financovanie na
pokrytie svojich potrieb počas najbližšieho roka
tak počas normálnych, ako aj zhoršených pod-
mienok.

Významnou navrhovanou zmenou je aj úprava
kapitálových požiadaviek týkajúcich sa obchod-
nej knihy. Cieľom tejto zmeny je zaviesť presnej-
šie a jednoduchšie vynútiteľné pravidlá. Návrh
zachováva ustanovenia, ktoré umožňujú inštitúciám
s menšími obchodnými knihami využiť niektoré
výnimky z pravidiel, aby sa dosiahol proporcionál-
ny prístup k malým aj veľkým inštitúciám.

Komisia predstavila aj ďalšie zmeny, ktorých
cieľom je dosiahnutie proporcionality najmä vo
vzťahu k menším bankám. Tieto budú musieť
podľa návrhu menej často zasielať správy o pl-
není kapitálových požiadaviek príslušným orgá-
nom dohľadu a zjednoduší sa im aj oznamovanie
o veľkej majetkovej angažovanosti. Zjednodušíť
by sa mali aj požiadavky na zverejňovanie infor-
mácií. Významnou zmenou je aj vyňatie malých
bánk a zamestnancov, ktorí dostávajú nízku va-
riabilnú zložku v rámci odmeňovania, z pravidiel
týkajúcich sa odmeňovania. Dôležitým návrhom
na podporu malých a stredných podnikov je
úprava odpočtu kapitálových požiadaviek pre
úverové riziko.¹⁴ Podľa návrhu by pre úvery do
1,5 milióna eur mal zachovať súčasný odpočet
23,81 % a pre časť úveru presahujúcu 1,5 milión-
a eur by malo ísť o odpočet 15 %. Vďaka tejto
zmene budú musieť banky držať menšie množ-
stvo kapitálu ako v súčasnosti v súvislosti s vyšší-
mi úvermi pre malé a stredné podniky, čo by
malo zabezpečiť lepší prístup týchto podnikov
k úverom.

Navrhované zmeny v BRRD

Jednou z významných navrhovaných zmien
v rámci BRRD je dlhodobo diskutované začle-
nenie celkovej schopnosti absorbovať straty (ďalej
len TLAC) do súčasného systému minimálnej
požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené zá-
väzky (ďalej len MREL). Kým MREL sa stanovuje
pre všetky inštitúcie spadajúce do rámca BRRD,
TLAC, ktorý pripravila Rada pre finančnú stabili-
tu, sa týka výlučne globálne systémovo dôleži-
tých inštitúcií (G-SIIs), čo je v súčasnosti v Euró-
pskej únii 13 bankových skupín. Komisia pre tieto
inštitúcie navrhuje zavedenie minimálnej har-
monizovanej požiadavky (Pilier 1), ktorá by bola
v súlade s TLAC. Rezolučné orgány však budú
mať právomoc vyžadovať vyšší MREL (Pilier 2),
ktorý bude závisieť od posúdenia riešiteľnosti
krízovej situácie danej inštitúcie.

Ďalšou dôležitou zmenou je návrh na harmo-
nizáciu prednostného poradia v rámci konkurz-
ného konania. Úverové inštitúcie by mali na spl-
nenie nových regulačných požiadaviek emitovať

nezabezpečené dlhopisy, ktorých poradie v kon-
kurznom konaní a pri využití opatrenia kapitali-
zácie (*bail-in*) je však v členských štátoch rozdiel-
ne. Súčasný stav vedie k tomu, že posudzovanie
rizikovosti daného nástroja a tým aj náklady na
splnenie regulačných požiadaviek nezávisia len
od samotnej inštitúcie, ktorá ho emituje, ale aj
od jurisdikcie, čo vedie k fragmentácii jednotné-
ho trhu. Ďalším súvisiacim problémom je práv-
na neistota investorov, ktorí môžu mať problém
správne ohodnotiť riziko týchto cenných pa-
pierov. Rozdielna právna úprava navyše zvyšuje
náročnosť a znižuje transparentnosť pri použití
opatrenia kapitalizácie v rámci cezhraničnej rez-
olúcie. Komisia preto navrhuje vytvorenie novej
kategórie nezabezpečeného dlhu, ktorá by
bola rovnaká v rámci celej Európskej únie. Táto
nová kategória, do ktorej by spadali nezabez-
pečené dlhopisy, by bola vo všetkých členských
štátoch zaradená v rámci poradia v konkurznom
konaní nižšie ako ostatné nezabezpečené po-
hľadávky, vďaka čomu by aj pri využití opatrenia
kapitalizácie mali byť tieto záväzky odpísane či
konvertované pred ostatnými nezabezpečenými
záväzkami. Nové poradie by sa vzťahovalo
len na dlh emitovaný po nadobudnutí účinnosti
tejto zmeny.

Významnou zmenou je aj návrh, aby rezoluč-
ný orgán mohol použiť moratórium, ktoré by
pozastavilo niektoré zmluvné povinnosti danej
inštitúcie na krátky čas, čo by umožnilo oceniť
aktíva a pasíva a rozhodnúť o ďalšom postupe.
V prípade, že má banka problémy, veritelia a ob-
chodní partneri sa často snažia čo najskôr dostať
k svojim finančným prostriedkom, čo môže viesť
k reťazovej reakcii, čím sa výrazne sťažuje riešenie
krízovej situácie. Hoci podobnú právomoc má
rezolučný orgán už aj v súčasnosti,¹⁵ morató-
rium by možnosť dočasne pozastaviť zmluvné
povinnosti výrazne rozšírilo. Najzásadnejšou
zmenou je možnosť využiť toto opatrenie už
vo fáze včasnej intervencie, kým podľa súčas-
ných podmienok môže rezolučný orgán využiť
túto právomoc iba počas rezolúcie.¹⁶ Ďalším
dôležitým rozdielom je, že moratórium sa môže
vzťahovať na všetky záväzky a môže o ňom roz-
hodnúť nielen rezolučný orgán, ale aj príslušný
orgán dohľadu.

ZÁVER

Počas slovenského predsedníctva sa podari-
lo dosiahnuť progres v mnohých technických
otázkach týkajúcich sa systému EDIS. Posunutie
rokovaní o treťom pilieri bankovej únie na poli-
tickú úroveň je však podmienené dostatočným
pokrokom v rámci opatrení na zníženie rizika.
Zásadným posunom v tejto otázke bolo zve-
rejenie návrhov na zmeny CRR/CRD a BRRD
zo strany Komisie v novembri 2016. Zabezpečiť
ďalší progres v tejto oblasti, ako aj v rámci sa-
motného systému EDIS, je však už úlohou malt-
ského predsedníctva.

¹⁴ Článok 501 CRR.

¹⁵ Článok 63 ods. 1 písm. j) BRRD.

¹⁶ Aj vo fáze včasnej intervencie
v súčasnom znení BRRD existujú
podobné obmedzenia – článok 68
ods. 3 BRRD.